

Dansk historisk Fællesforenings

årsmøde i Århus den 27.–29. august 1965

Repræsentantmødet blev afholdt på Aarhus Universitet d. 28. august kl. 10–12.30. Følgende foreninger og institutioner var repræsenteret:

De historiske samfund og foreninger for: Fyns stift, Københavns amt, Lolland-Falster, Præstø, Randers, Ribe, Ringkøbing og Sorø amter, Sønderjylland, Thisted og Viborg amter, Østjysk Hjemstavnsforening, Aalborg amt, Aarhus stift, København og Søllerød kommuner. Desuden Landsforeningen for Hjemstavnskultur, Dansk Historielærerforening, Rigsarkivet, landsarkiverne for Fyn, Nørrejylland, Sjælland og Sønderjylland, Erhvervsarkivet, stadsarkiverne for København og Frederiksberg, Det danske Sprog- og Litteraturselskab, Dansk Folkemindesamling, Matrikeldirektoratet, de by- og egnshistoriske arkiver for Ebeltoft, Esbjerg, Faaborg, Haderslev, Herning, Hjørring, Næstved, Odder, Viborg og Aabenraa, samt i alt 49 museer.

Efter at dommer *Worsaae*, Vordingborg Museum, var valgt til dirigent, gav han ordet til formanden, rigsarkivar *Johan Hvidtfeldt*, som udtalte følgende mindeord:

På vort årsmøde 1946 valgte vi førstelærer *Rasmus Mortensen*, Lindeballe, som medlem af styrelsen. Han virkede her i årene til 1958. Han var kendt som forsker, ikke mindst for sine studier over jern. Bogen *Dansk Jern* er banebrydende. Han har også skrevet mange topografiske værker, om sin egen hjemstavn – han var født i Balle ved Silkeborg 1884 – og den egn, Lindeballe, hvor han virkede fra 1909–50. Da han kom ind i DHF.s styrelse, var han imidlertid ikke blot kendt som arkæolog og topograf, men også for sit virke indenfor Vejle amts historiske samfund, hvor han var i styrelsen fra 1923, redaktør af årbogen fra 1935. Hans interesseområde var vidtspændende, bl. a. skovbrug og hedeopdyrkning, og også her fik han tillidsposter, blev således valgt ind i repræsentantskabet for Hedeselskabet. Da Rasmus Mortensen tog sin afsked i Lindeballe, blev han 1951 leder af museet i Vejle. Også her kom han til at gøre en betydelig indsats, ikke mindst i kraft af sin store arkæologiske viden og erfaring, han var da også 1951–58 medlem af Jysk arkæologisk selskabs styrelse. Jeg har personlig kendt Rasmus Mortensen fra mine unge år. Han har altid tilskyndet til historisk arbejde, og de mange samtaler med ham gav rigt udbytte. Han havde forskerånden i sig, og ofte kunne han se den historiske udvikling i mange og nye aspekter. Der er for mig ikke tvivl om, at Rasmus Mortensen var en betydelig forsker. Det var et imponerende arbejde, han kunne præstere i det lille landsogn, fjernt fra biblioteker og arkiver. Det er en rig, på mange måder højt begavet personlighed, som nu har forladt os. Vi vil bevare mindet om denne mærkelige mand.

En anden mand, hvis navn også er kendt i vide kredse, bør ligeledes mindes her: *August F. Schmidt*, som i tidligere år var en flittig medarbejder ved Fortid og Nutid. Han var født i Gesten, var i sin ungdom på Askov og blev derefter ansat som assistent ved Dansk Folkemindesamling i årene 1921–26. Efter en tid at have været højskolelærer, blev han litterat, en mand, der levede af sin pen. Tiden i Dansk Folkemindeforskning havde for altid sat sit præg på August F. Schmidt. Det blev arbejdet med de danske folkeminder, der blev hans hovedopgave, og det

er et væld af bøger, artikler og bidrag til aviser, der er blevet til under hans pen. Ingen dansker når vel op ved siden af ham, når det gælder antallet af publikationer. Han skrev også en række topografiske værker og var ligeledes en flittig historio-
graf. Det kunne vel ikke alt være lige lødigt, hvad han sendte ud, men der er dog mange af hans værker, som vil være af vigtighed i årene fremover, fordi han her har kunnet øse af sin rige viden om det danske folkeliv, i fest og i arbejde.

Vi vil mindes disse to mænd og deres indsats i det historiske arbejde.

Formanden nævnede derefter, at det sidste år var blevet vedtaget, at dette møde skulle holdes i Viborg. På grund af manglende hotelværelser har det imidlertid ikke været muligt at gennemføre denne plan, og mødet er i stedet henlagt til Århus, hvor Universitetet har kunnet forsyne os med såvel mødelokaler som kollegieværelser til indkvartering. Årsberetningen forelægges i år på en anden måde end sædvanligt, idet beretningen aflægges mundtligt, medens et duplikeret referat af beretningen i forvejen er uddelt til repræsentanterne.

Nye medlemmer. Medlemstallet er steget med 10, og jeg har den glæde at byde velkommen til:

Foreningen af Gymnasie- og Seminarielærere i Historie.

Landsudvalget for indsamling af gamle fotografier.

Den lokalhistoriske Samling, Hjørring.

Holstebro byhistoriske Arkiv.

Næstved by- og egnhistoriske Arkiv.

Det nordjyske Landsbibliotek, Ålborg.

Museet på Jægerspris Slot.

Konserveringsanstalten for recente sager, Brede.

Byhistorisk Arkiv for Skive.

Fakse lokalhistoriske Arkiv.

Fællesforeningens medlemstal udgøres nu af 35 amtssamfund m. m., 111 museer, 77 arkiver, biblioteker m. m. samt 16 by- og amtsråd.

DHF's styrelse. Styrelsen har på sit første møde konstitueret sig på samme måde som foregående år med professor, dr. Roar Skovmand som næstformand, arkivar Knud Prange som sekretær, overlærer O. Warthoe-Hansen, kasserer, og museumsdirektør Niels Oxenvad redaktør af Fortid og Nutid. Redaktionsudvalget for dette består i øvrigt af museumsdirektør Knud Klem, professor, dr. Kristian Hald og formanden.

Statstilskud til amtssamfund og DHF. Samfundenes tilskud for finansåret 1964–65 er steget fra 30.800 kr. til 34.000 kr., mens der var søgt om 40.000 kr. Fællesforeningen har foruden en efterbevilling på ca. 6.200 kr. fået et almindeligt tilskud på 3.500 + 3.200 kr., til medhjælpshonorar er bevilget 5.400 kr. og til trykning af institutionsberetningerne i Fortid og Nutid er givet en 3-årig bevilling på 3.200 kr. årligt. Dette er – ikke mindst for Fællesforeningen – en stærk forøgelse af bevillingerne, og jeg vil gerne takke ministeriet for denne opmuntring i vort arbejde. Forhøjelsen er særlig velkommen nu, hvor publikationerne anspænder vores økonomi. Ministeriet har bedt Fællesforeningen foretage en beregning på grundlag af et nyt fordelingsprincip for statsstøtten til samfundene. Efter dette skulle der – som hidtil – betales 850 kr. til hvert samfund, medens resten skulle deles i to halvdele, hvoraf den ene fordeltes i forhold til lokale tilskud, den anden i forhold til samfundenes kontingentindtægter. Beregningen viste, at 8 samfund ville få højere

tilskud, 11 lavere. Den største difference var på 315 kr. Ministeriet havde derefter ikke vist nogen interesse for at gå videre med planen.

Kursus for lærere i aftenhøjskolen. I dagene 4.-7. august afholdt Fællesforeningen på Gymnastikhøjskolen ved Viborg et kursus med titlen Slægtens Spor. De 8 foredrag – samt en byvandring og et aftenbesøg på landsarkivet – havde samlet 50 deltagere. Der er grund til at tro, at mange af kursisterne vil tage et arbejde op i aftenhøjskolen, og jeg vil gerne takke arkivar Worsøe, der var en fortrinlig kursusleder. DHF har haft en drøftelse med Dansk Historielærerforening, der ligeledes plejer at holde kursus i begyndelsen af august. Der er imidlertid ikke fra nogen side betænkelighed herved, da det viser sig, at begge foreningers kurser har udmærket tilslutning.

Konsulentvirksomheden. Antallet af henvendelser til konsulenten har været 31 mod 29 i det foregående år. Henvendelsernes karakter er ofte elementær og perifer, og mange er på grænsen af det, der var tanken med virksomheden. Jeg kan her henvise til, hvad der blev sagt på sidste årsmøde. Forventningerne til denne side af Fællesforeningens arbejde er ikke helt blevet opfyldt, og der er ikke søgt om penge til at fortsætte, idet styrelsen har ment, at inden dette sker, bør man her drøfte, om konsulentvirksomheden skal fortsætte.

Fortid og Nutid. Der er som sædvanlig udsendt 2 hefter nemlig bind XXII hefte 5 og 6. Antallet af abonnenter er uændret ca. 450. I fortsættelse af den drøftelse der har været på amtssamfundenes sektionsmøde kan der være grund til at gøre opmærksom på, at Fortid og Nutids oplag er på omkring 1.000 stk., idet tidsskriftet jo tillige er en medlemspublikation. Der kunne måske være grund til på næste årsmøde at holde en almindelig drøftelse af Fortid og Nutids redaktionelle linje. Redaktionen er klar over, at der bringes meget tungt stof, og vi efterlyser gerne artikler, men det er svært at finde forfattere.

DHF's håndbøger. I det forløbne år er udsendt Povl Eller: Historisk Ikonografi og Georg Galster: Mønt. Under forberedelse er Poul Rasmussen: Mål og vægt, Iørn Piø: Folkemindeforskning, Anders Bæksted: Dansk Epigrafik, Kejlbø: Kartografi, Kristian Hald: Stednavne og Historie og Vibeke Michelsen: Attributer og Symboler.

Andre publikationer. De enkelte bidragydere til Håndbog for danske lokalhistorikere har godkendt at bogen udsendes i fotooptryk. En af dem – overarkivar dr. Hjelholt – har skænket sin andel af honoraret til Dansk Historisk Fællesfond. Håndbogen er under optryk og kan formentlig udsendes om ca. 2 måneder. Det redaktionelle arbejde med Danske Historikere har været forsinket af personlige grunde, men kan snart ventes afsluttet, hvorefter manuskripterne vil blive sendt de enkelte biograferede til godkendelse. Arbejdet med Arkiv- og manuskriptføreren skrider fortsat godt frem og kan gøres færdigt i 1966. Den dupliserede beretning om arbejdet i amtssamfundene i 1964 er som sædvanlig blevet forsinket, da det er vanskeligt at få svarene ind fra samfundene, men også dette arbejde vil snart kunne afsluttes. Det tidligere omtalte salgskatalog over historisk litteratur udsendes i efteråret 1964, og det er mit indtryk at de har virket efter sin hensigt. Der er god grund til at takke de to, der udførte arbejdet: cand. polit. fru Inger Bjørn Svensson og arkivar Hans H. Worsøe.

Andet. Kirkehistorisk Selskab har over for Fællesforeningen rejst spørgsmålet om en à-jourføring af statsstøtten til tidsskrifter. Sagen er blevet gjort til genstand for

en nærmere undersøgelse, hvis resultat nu forelægges repræsentanterne til drøftelse. Det er imidlertid svært at finde de endelige tal, da der også af tipsmidlerne ydes tilskud til tidsskrifter. Spørgsmålet er, om vi skal rette en henvendelse til ministeriet på medlemmernes vegne. Med tanke på regeringsbeslutningen om en 4 pct. nedskæring kan man sige, at tidspunktet er det dårligst mulige, men på den anden side skal man ikke lade sig slå ud af denne udvikling. Der kan endvidere være grund til at overveje, om det er rigtigt, at bevillinger der rettelig hører hjemme på finansloven, ydes over tipsmidlerne.

Siden Erichsen og Krarup: Dansk Historisk Bibliografi udkom, er der kun udsendt en bibliografi dækkende årene 1943–47. Hullet mellem de to værker vil imidlertid snart blive dækket, men for tiden efter 1947 foreligger intet. Problemet om en løbende bibliografi har været drøftet på et møde med Historisk Forening. De to foreninger har planer om at udsende en årlig bibliografi, og når dette er kommet i gænge vil man så kunne udfylde hullet mellem 1947 og i dag.

Årbogspræmiering. Præmien – der nu er på 1500 kr. – blev overrakt første-lærer Erling Petersen, Sandved. Styrelsens bedømmelse lyder således:

I den forløbne vinter har styrelsen gennemgået de artikler, der har været bragt i de amtshistoriske årbøger i årene 1961–63. Som helhed må det siges, at artiklerne ligger på et forsvarligt niveau, der præsteres et godt og solidt arbejde. Undertiden næsten for solidt, idet det sker at forfatterne glemmer at årbøgerne henvender sig til et bredt publikum. Skønhedspletter forekommer stadig, og der er navnlig grund til at understrege, at lovlige mange artikler mangler tilfredsstillende kildehenvisninger. Der er her to områder, hvor årbogsredaktionerne burde hjælpe forfatterne i højere grad end tilfældet er.

Flere af artiklerne gør sig gældende i kraft af originalitet i emnevalg, klarhed i fremstilling eller grundighed i arbejdet. En af artiklerne er dog i særlig grad præmieringsværdig, og styrelsen har enstemmigt besluttet at Fællesforeningens pris skal tildeles for afhandlingen: Magister Didrik Grubbe i Sorø Amts Årbog 1963 – den er skrevet af førstelærer Erling Petersen, Sandved.

Afhandlingen skildrer, hvordan præsten Didrik Grubbe gennem sin virksomhed som huslærer hos den adelige familie Vind forelsker sig i en af sine elever for siden at ægte hende – dog uden sin fortørnede svigermors viden og samtykke. Resultatet blev en forbitret proces og sagen har derfor affødt et omfattende kilde-materiale, der på udmærket måde belyser denne særdeles menneskelige historie. Erling Petersen har haft et klart blik for det umiddelbart fængslende i dette stof, men han har desuden givet en interessant skildring af Didrik Grubbes virksomhed som godssamler og af hans enkes forhold til bønderne.

Der vil selvfølgelig kunne rettes indvendinger mod afhandlingen. Kildefortegnelsen er lavet på en sådan måde, at man ikke klart kan se, hvad der er kilde til hvad, og emnet kunne måske være anskuet i en større sammenhæng med mere perspektiv i tidsbilledet, men på den anden side er den afgrænsning, forfatteren har givet sit stof, ikke uden styrke.

Vigtigst er dog, at denne sobre biografiske studie er usædvanlig velskrevet. Forfatteren har ikke blot fundet og udnyttet et godt stof, han har også fremstillet det på en i god forstand spændende måde, så det er en stor glæde at læse afhandlingen. Det store kildemateriale har ikke forledt forfatteren til – hvad man ellers ofte ser – at aftrykke lange stykker af dokumenterne. Kilderne er fordøjet og

udnyttet og fremstillingen krydret med karakteristiske citater. Der er her udvist et mådehold, der vidner om god sans for proportioner og beherskelse af stoffet. Det er årbogsartikler af denne art og kvalitet, der kan samle et stort læserpublikum, og det er en glæde for styrelsen at kunne præmiere et arbejde, der i så mange henseender kan tjene andre til inspiration.

Førstelærer *Erling Petersen* sagde i sin tak bl. a. at det var ham en særlig glæde, at der ved præmieringen kastedes glans over Historisk Samfund for Sorø Amt. Man spinder sjældent guld ved historisk arbejde. Det skal bære lønnen i sig selv, des større bliver derfor glæden over en præmiere som denne.

Skoleinspektør *A. Strange Nielsen*, Næstved lokalhistoriske arkiv, mente ikke, man burde standse konsulentvirksomheden. Det fremgik af udtalelsen ved årbogspræmieringen, at der her var et område, hvor arbejdet kunne gøres bedre, og konsulenten burde spille ud i denne sag. Man kunne for eksempel holde et nyt kursus for redaktører af årbøger i lighed med det, der for et par år siden blev holdt i Odense. Konsulentvirksomheden er nødvendig.

Redaktør *Verner Hansen*, Historisk Samfund for Lolland-Falster, mente, at man i forbindelse med årsmødet burde lave en udstilling af de forskellige amtsårbøger. Der foregår for tiden en omfattende kulturdebat, men heri indtager DHF en svag og ubemærket placering. Foreningen interesserer ikke pressen, man burde derfor ændre årsmødets nuværende form, så det blev mere udadvendt. På biblioteksforeningens årsmøde fremsætter rigsbibliotekaren en uhøjtidelig status. Det kunne overføres til Fællesforeningen således at rigsantikvar og rigsarkivar fremlagde en kulturel status. Det ville interessere pressen. *Verner Hansen* havde også nogle bemærkninger om de planer til publikationer, som går igen fra år til år uden at blive realiseret.

Redaktøren så gerne Fortid og Nutid sat under drøftelse og modtog gerne forslag til ændringer. Institutionsberetningerne er ganske rigtigt vokset stærkt og de kunne måske bringes i en lidt mere skematisk form. Efter at der er kommet en særlig bevilling til beretningerne vil deres vækst dog ikke påvirke omfanget af det øvrige stof. Alle parter så gerne flere »rigtige« artikler, men det er svært at få nogen til at skrive dem.

Førstelærer *H. K. Kristensen*, Historisk Samfund for Ribe Amt, erklærede at Fortid og Nutid ikke kunne få en vid udbredelse, hvis det skal være tilskyndende og vejledende, som formålet var, da det blev startet. Det skal give oversigter – det er nyttigt stof, men ikke letlæseligt. Det gør dog ikke noget, når blot det egentlige formål opfyldes. Konsulentvirksomheden kunne godt afgang ved døden, hvis flertallet af henvendelser virkelig var af så ringe kvalitet, som konsulenten hævder.

Administrator, dr. *Albert Fabritius*, Det danske Sprog- og Litteraturselskab, sluttede sig til *H. K. Kristensen*'s ord om Fortid og Nutid. Det er et godt vejledende og koordinerende organ, og der skal også være ét sted til det tunge stof. Med hensyn til undersøgelsen af bevillinger ville det være rart, om der kunne fremskaffes flere oplysninger, for eksempel om Kulturministeriet støtter tidsskrifter, hvad der næppe er tilfældet. Det ville være godt med en tilbundsående undersøgelse. Planerne vedrørende en historisk bibliografi bør realiseres.

Formanden svarede, at Kulturministeriet har ydet tilskud til tidsskrifter, men at der vist er sket en ændring.

Museumsdirektør *Knud Klem*, Handels- og Søfartsmuseet, ville gerne anholde Verner Hansens bemærkninger om de publikationer, der aldrig blev til noget. Fællesforeningen udsender faktisk mange bøger, og der er aldrig blevet udsendt så mange som i disse år. På Museumsforeningens møde havde man drøftet de forslag, der har været fremsat om, at alle tipsfondens penge skulle gå til sporten. I stedet burde tipsmidlerne til kulturelle formål forøges eller allerhelst: beløbene burde overføres til finansloven som faste bevillinger. Man bør beskæftige sig med dette meget vigtige problem.

Arkivar *Hans H. Worsøe*, Historisk Samfund for Sønderjylland, fortalte, at man på DHF's kursus for lærere i aftenhøjskolen havde drøftet en plan om at lave en serie lysbilleder til brug for aftenhøjskoler i slægtshistorie. Serien, der skulle give eksempler på de vigtigste typer af arkivalier, skulle være på 50–75 stk. og kunne eventuelt ledsages af et teksthæfte. Det ville være naturligt, om Fællesforeningen satte en sådan serie i produktion.

Formanden efterlyste flere udtalelser om konsulentvirksomheden.

Konsulent *J. Jeppesen Jensen*, Historisk Samfund for Ålborg amt, advarede mod at nedlægge denne virksomhed, da arkiverne næppe kunne yde de enkelte lokalhistorikere så megen støtte, som konsulenten havde gjort.

Landsarkivar *Peter Kr. Iversen*, Historisk Samfund for Sønderjylland, sluttede sig til Strange Niensens forslag om, at konsulenten burde tage initiativet. Der burde oprettes et lokalhistorisk institut med en heltids-ansat konsulent – på samme måde som museumskonsulenterne. Det var måske lettere at komme igennem med en bevilling på 50–60.000 kr.

Sekretæren mindede – i fortsættelse af drøftelsen den foregående aften – om den rolle, lokalhistorien spiller i engelsk og fransk historieforskning og universitetsundervisning. Det var derfor et spørgsmål, om ikke Fællesforeningen burde arbejde for oprettelse af en universitetslærestol i lokalhistorie, på samme måde som foreningen spillede en rolle ved oprettelsen af professoratet i materiel folkekultur.

Overlærer *O. Warthoe-Hansen*, Historisk Samfund for Randers amt, så nødvendig konsulentordningen afskaffet, og foreslog, at amtssamfundene med mellemrum fik sendt cirkulærer om tilrettelægning af årbøgerne.

Formanden erklærede, at man efter disse udtalelser måtte tage sagen op til ny overvejelse. Det var særdeles kedeligt, at planerne om et lokalhistorisk institut ikke var blevet til noget i 1945, og han var derfor stærkt optaget af Peter Kr. Iversens og Knud Pranges tanker. Formanden takkede Albert Fabritius for udtalelserne om statsstøtten og spurgte, om man allerede nu skulle rette en henvendelse til ministeriet for at få bevillingerne forøget, eller man skulle vente til der var foretaget en dyberegående undersøgelse. Hvis der blev realitet i planerne om at afskaffe tipsmidlernes støtte til kulturelle formål, måtte man protestere kraftigt. Det ville ikke være nogen stor opgave at tilvejebringe den omtalte serie lysbilleder, så det kunne Fællesforeningen nok påtage sig. Formanden var i princippet ikke uenig med Verner Hansen og ville gerne overveje hans tanke. Et møde som det man havde haft den foregående aften var dog også et led i kulturdebatten. Fortid og Nutids primære opgave er at vejlede og koordinere, og vore øvrige publikationer ligger på samme linje, idet de er tænkt som arbejdsredskaber. Der er meget andet vi gerne vil, men man må hele tiden huske, at DHF-arbejdet er et fritidsjob for styrelsen.

Dommerfuldmægtig *Otto Warring*, Lolland-Falsters Stiftsmuseum, advarede indtrængende mod at foreningen rejste spørgsmålet om tipsmidlernes fordeling, da sagen i øjeblikket er udskudt. Man bør derimod gøre materialet op, så man er parat med sine argumenter, dersom sagen rejses igen.

Museumsdirektør *Knud Klem* svarede at man kun ville forberede sig, sagen kunne snart blive aktuel igen.

Der kom ikke flere bemærkninger til beretningen, som derefter blev godkendt.

Kassererens beretning

Formanden redegjorde for den ændring, der er sket i regnskabsføringen med udgangspunkt i drøftelsen på sidste årsmøde. Efter at styrelsen var blevet enig om et forslag, var dette blevet forelagt for en statsautoriseret revisor og derpå gennemdrøftet med vore egne revisorer. Kritikken var taget til efterretning så vidt det var muligt, og regnskabsføringen har forhåbentlig fået en form, der overflødiggyr yderligere drøftelser fremover.

Kassereren aflagde regnskabet og forelagde budgettet for 1965–66 og bemærkede endvidere, at selve regnskabsopstillingen var godkendt af en statsautoriseret revisor. Regnskabet blev godkendt uden at der var fremsat bemærkninger.

Fastsættelse af kontingent. *Formanden* foreslog, at kontingentet blev fastsat uændret, hvilket blev vedtaget.

Valg. *Formanden* og de tre styrelsesmedlemmer, der var på valg – Kr. Hald, Peter Kr. Iversen og Ole Warthoe-Hansen – blev alle genvalgt. De to revisorer Olav Christensen og Hans Neumann og revisorsuppleanten Hans H. Worsøe blev ligeledes genvalgt.

Eventuelt. På styrelsens vegne foreslog *formanden*, at næste årsmøde blev holdt i Sønderjylland, for eksempel i Tønder eller Haderslev. Museumsbestyrer *Peter Laursen*, Bangsbomuseet, foreslog Frederikshavn, hvilket inspektør *Palle Friis*, Hjørring Museum, tilsluttede sig. Overinspektør *Holger Rasmussen*, Dansk Folkemuseum, mente, at man kunne samles i Sønderjylland næste år og i Frederikshavn i 1967. Forsamlingen sluttede sig hertil.

Formanden fortalte, at Fællesforeningen havde sendt sit eneste æresmedlem, professor, dr. Knud Fabricius, en lykønskning på 90-års dagen og overbragte en hilsen og tak fra fødselaren.

Mødet kunne derefter afsluttes med en tak til dirigenten.

Fredag d. 27. august var der om aftenen et fællesmøde med Dansk Kulturhistorisk Museumsforening. Bibliotekar Kristian Hvidt talte – som indledning til en diskussion – om emnet: Nutidens historieopfattelse. Lørdag d. 28. august talte museumsinspektør Tage E. Christiansen om Den middelalderlige landsbykirke som historisk kilde. Museumsinspektør Helmuth Andersen redegjorde for vikingetidsudgravningen i Aarhus, og der var arrangeret en udstilling af en del af fundene. Derpå fulgte et besøg i krypten under Vor Frue – rundviser var overinspektør Gunner Rasmussen – og dagen sluttede med festmiddag på Varna. Søndag d. 29. august var der excursion til Veng kirke, Øm kloster, kunstmuseet i Silkeborg, Tvilum kirke og Grønbek kirke og hospital. Øm forevistes af hr. Holger G. Nielsen, Øm, og resten af turen blev ledet af overinspektør Gunner Rasmussen.